

2024-10-04

Ert dnr: Fi2024/01273

Vårt dnr: 2024/9539

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

fi_remissvar@regeringskansliet.se

stina.pettersson@regeringskansliet.se

LRFs yttrande angående ”Förenkla och förbättra”

Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad promemoria och anför följande.

Bakgrund

Kommittén föreslår en ny modell för beräkning av gränsbeloppet för delägare i fåmansföretag. I den nya modellen ersätts dagens förenklingsregel och huvudregel med en gemensam regel som ska användas av samtliga delägare. Därmed minskar antalet alternativa regler i systemet, vilket medför att reglerna blir möjliga att automatisera. Nedan följer en presentation av förslagen i korthet.

Ett högre grundbelopp ersätter dagens förenklingsregel

Ett grundbelopp liknande det som finns i dagens förenklingsregel utgör ett golv för gränsbeloppet och uppgår till 4 inkomstbasbelopp per företag. Grundbeloppet ska fördelas på andelarna i företaget.

Delägare som äger andelar i mer än ett företag ska fördela grundbeloppet mellan företagen om det totala beloppet annars skulle överstiga 4 inkomstbasbelopp. Fördelningen mellan företagen ska ske i proportion till ägd andel i respektive företag.

Ett löneavdrag ersätter dagens löneuttagskrav och kapitalandelskrav

Dagens löneuttagskrav och kapitalandelskrav slopas, vilket medför att alla delägare kan få möjlighet att tillgodoräkna sig ett lönebaserat utrymme vid beräkning av gränsbeloppet. Det lönebaserade utrymmet utgör 50 procent av den del av löneunderlaget som fördelas på delägarens andelar i företaget och som överstiger ett löneavdrag på 8 inkomstbasbelopp. Det lönebaserade utrymmet fördelas med lika belopp på delägarens andelar i företaget.

Avdraget på 8 inkomstbasbelopp (motsvarande 609 600 kronor vid 2024 års inkomstbasbelopp) ersätter löneuttagskravet och kapitalandelskravet i nuvarande regler, och syftar också till att på ett schabloniserat sätt undanta delägarnas egna löner från företagets löneunderlag.

Det lönebaserade utrymmet kommer även fortsättningsvis att begränsas till maximalt 50 gånger delägarens eller närståendes lön.

Om två makar är delägare i samma företag ska det lönebaserade utrymmet beräknas gemensamt för makarnas andelar och därefter fördelas med lika belopp på makarnas andelar i företaget.

Ränta på omkostnadsbelopp

Alla delägare får öka gränobeloppet med en ränta motsvarande statslåneräntan ökad med nio procentenheter på den del av andelarnas omkostnadsbelopp som överstiger 100 000 kronor.

Index- och kapitalunderlagsreglerna

Kommittén föreslår att index- och kapitalunderlagsreglerna slopas från och med den 1 januari 2026. Bestämmelserna får dock genom en övergångsregel tillämpas för beskattningsår som avslutas före den 1 januari 2029.

Den nuvarande dotterföretagsdefinitionen avskaffas för aktiebolag

Kommittén föreslår att den nuvarande dotterföretagsdefinitionen avskaffas till den del som avser aktiebolag. Detta innebär att bedömningen av om ett företag är ett dotterföretag i stället ska göras enligt civilrättsliga regler. Förslaget innebär att löneunderlaget även fortsättningsvis ska beräknas på grundval av ersättning som lämnats till arbetstagare i företaget och dess dotterföretag. Om ersättningen avser arbetstagare i ett dotterföretag som inte är helägt ska så stor del av ersättningen räknas med som motsvarar moderföretagets andel i dotterföretaget.

Kommittén föreslår dock att dotterbolagsdefinitionen för handelsbolag och i utlandet delägarbeskattade juridiska personer ska finnas kvar eftersom det annars skulle vara oklart hur löneunderlaget i dessa ska fördelas.

Kommittén föreslår också en regel som begränsar möjligheterna att beräkna löneunderlag på löner i vissa dotterföretag där det aktiekapital som moderföretaget innehar representerar en mindre del av det totala kapitalet i dotterföretaget. Om externa investerare tillfört kapital till dotterföretaget på annat sätt än genom aktier, till exempel genom aktieägartillskott eller genom andra delägarätter, och detta kapital överstiger aktiekapitalet och 25 miljoner kronor, får ersättningar till arbetstagare i det dotterföretaget inte räknas med vid beräkning av löneunderlaget. Vid den prövningen ska det bortses från sådana kapitaltillskott som lämnats av samtliga ägare i dotterföretaget i proportion till deras andel i dotterföretagets aktiekapital.

Ett gemensamt takbelopp för utdelning och kapitalvinst införs

Kommittén föreslår att det införs ett gemensamt takbelopp för tjänstebesättning för kapitalvinster och utdelningar. Förslaget innebär att dagens två olika takbelopp slås ihop till ett gemensamt belopp. Enligt förslaget ska takbeloppet uppgå till 90 inkomstbasbelopp (vilket i dag gäller för utdelning) och avse både

utdelningar och kapitalvinster som beskattats som tjänsteinkomster under beskattningsåret samt de två föregående beskattningsåren. Takbeloppet ska gälla utdelningar och kapitalvinster som betalas till delägaren och dennes närstående.

Närståendebegreppet i 57 kap. inkomstskattelagen begränsas

Kommittén föreslår att det införs ett snävare närståendebegrepp som ska gälla för 57 kap. inkomstskattelagen. Den föreslagna definitionen innebär att syskonkretsen inte ska betraktas som närstående.

Karensregeln och vissa andra tidsgränser sänks med ett år

I kapitel 17 föreslår kommittén att dagens tidsgränser genomgående ska sänkas med ett år, till beskattningsåret och de fyra föregående eller efterföljande beskattningsåren. Detta har betydelse för flera olika delar av fåmansföretagsreglerna. Fram för allt har det betydelse för bedömningen av hur länge en andel ska anses kvalificerad efter att en andelsägare har slutat att vara verksam i betydande omfattning i företaget eller för bedömningen av bestämmelsen om samma eller likartad verksamhet.

Utomståenderegeln

Kommittén har särskilt analyserat om utomståenderegeln kan förändras för att villkoren för små och medelstora företag ska förbättras, särskilt i fråga om deras möjlighet att växa, anställa och attrahera kapital. I kapitel 18 föreslår kommittén att kravet på utomstående ägande i betydande omfattning bör preciseras i lagtexten. Detta krav bör uttryckligen anges uppgå till minst 30 procent.

Bestämmelsen om samma eller likartad verksamhet

Kommittén har även analyserat om bestämmelsen om samma eller likartad verksamhet kan förändras för att villkoren för små och medelstora företag ska förbättras, särskilt i fråga om deras möjlighet att växa, anställa och attrahera kapital. Kommittén anser dock inte att bestämmelserna om samma eller likartad verksamhet bör ändras. Därigenom kommer den praxis som har utvecklats på området även fortsättningsvis vara tillämplig.

Den administrativa bördan av fåmansföretagsreglerna minskar med en tredjedel

Förslagen beräknas medföra en betydande förenkling av de beräkningar som ska göras på bilaga K10, som används av den som innehar kvalificerade andelar. Eftersom antalet alternativa regler minskar blir reglerna också möjliga att automatisera i betydligt högre utsträckning än dagens regler.

Förslagen som lämnas i betänkandet beräknas sammantaget medföra en sänkning av företagens administrativa kostnader om ungefär 240 miljoner kronor. Det motsvarar en minskning av den administrativa bördan för att hantera fåmansföretagsreglerna med ungefär 34 procent.

Kompletterande förslag avseende enskild näring

Principiellt är det önskvärt att beskattningen av ägare som bedriver verksamheten i olika företagsformer i så hög grad som möjligt är neutral. En viktig princip enligt de skattepolitiska riktlinjerna är också att skattereglerna ska bidra till ett legitimt och rättvist skattesystem. Det är även ur legitimitetssynpunkt viktigt att skattereglerna behandlar personer som bedriver verksamhet i olika företagsformer lika i så hög utsträckning som möjligt. Med den utgångspunkten föreslår kommittén att motsvarande förbättringar även görs för associationsformen enskild näring. Kommittén lägger inget eget förslag, utan hänvisar till tidigare utredningar och bland annat det förslag som kallas näringslivets förslag.

Kontrolluppgift

Fåmansföretag ska varje år lämna kontrolluppgift för fysiska personer och dödsbon om:

1. antalet andelar som den fysiska personen eller dödsboet äger vid beskattningsårets ingång,
2. hur stor del av det totala antalet andelar i företaget som den fysiska personen eller dödsboet äger vid beskattningsårets ingång, och

Fåmansföretag ska varje år lämna kontrolluppgift för fysiska personer och dödsbon om:

3. förändringar av den enskildes eller dödsboets andelsinnehav under beskattningsåret.

Skatteintäkter

Utredningen räknar med att skatteintäkterna minskar med ca 420 miljoner kr. Utredningen har dock, enligt gällande praxis, inte räknat med några dynamiska effekter.

LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND

LRF tillstyrker förslagen.

Ett stort antal förslag och många olika delar ryms i kommitténs betänkande. LRF anser att kommitténs förslag bör ses i sin helhet och tillstyrker denna helhet.

Det går att ha åsikter om enskilda delar och LRF vill framföra synpunkter på två av utredningsförslagen. Bland annat förespråkar LRF ett golv om 5 IBB där kommittén föreslår 4 IBB. Den viktigaste kritiken som LRF har mot förslaget är att avdraget om 8 IBB ska räknas för samtliga delägare i en familj. Det är enligt förslaget enbart makar som får ett gemensamt avdrag om 8 IBB. I ett familjeföretag där olika generationer är delägare kommer var och en, förutom makar, att tvingas till ett avdrag om 8 IBB. Det är en kraftig försämring jämfört med dagens system där en persons löneuttag kan kvalificera hela familjen. Genomförs denna del i förslaget kan vi anta att familjeägda företag i större utsträckning kommer att samla ägandet hos enbart en person. LRF ser därför gärna att förslaget kompletteras så att även barn inkluderas i det gemensamma avdraget om 8 IBB.

LRF ser gärna att dessa två mindre korrigeringar görs. Som helhet är LRF ändå positiva och tillstyrker förslaget.

Såsom näringslivets experter i utredningen tydliggör i sitt särskilda yttrande saknas det ett antal områden där även LRF skulle vilja se förändringar. LRF ställer sig till fullo bakom det särskilda yttrandet. Regelverket avseende samma och likartad verksamhet är extremt komplicerat varför det vore önskvärt om kommittén hade kommit med förenklande förslag. LRF har full respekt för att kommittén inte maktade med detta och vill därför rikta en uppmaning till regeringen att se över denna del i regelverket.

Den andra viktiga frågan i det särskilda yttrandet rör möjligheten att attrahera kapital. Författarna till det särskilda yttrandet lyfter möjligheterna avseende vinstandelslån. LRF ser gärna ett förslag där räntekostnaden inte är avdragsgill och att ränteintäkten är skattefri, så länge ränteintäkten uppkommer i en juridisk person. Detta skulle underlätta finansieringen för många småföretagare utan att rubba de principer som gäller avseende dubbelbeskattning.

Utöver förslagen i det särskilda yttrandet anser LRF att det av principiella skäl bör vara möjligt för juridiska personer som äger mindre än 50% av ett annat företag att få tillgodoräkna sig den procentuella andelen av löneunderlaget. I småföretagarkretsar är det vanligt att framgångsrika företagare återinvesterar överskott från det egna företaget i företag som ägs gemensamt med andra. Det är en viktig finansieringskälla för småföretag eftersom dessa är uteslutna från till exempel obligationsmarknaden och har svårt att locka riskkapital, samt att de,

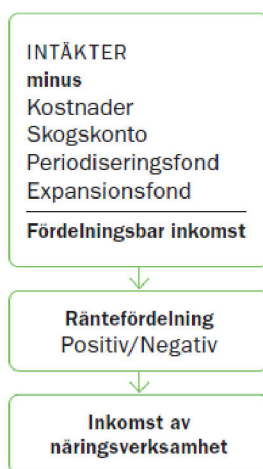
som tydligt framgår av det särskilda yttrandet, har svårt att få banklån. Om dessa istället ges möjlighet att få tillgodoräkna sig löneunderlag på ägarandelar under 50% skulle det i stor utsträckning underlätta finansieringen, och tillväxten, av nya företag.

Enskild näringsverksamhet

LRF är positiva till att kommittén nämner det så kallade näringslivets förslag. LRF är en av parterna som arbetat fram detta förslag och ser mycket positivt på om detta läggs fram som ett lagförslag. Förslaget kan sammanfattas enligt följande:

Ändrad ordning på företagssparande och räntefördelning

Dagens beräkningssystem, blanketten skattemässiga justeringar i NE, upplevs som komplicerad och ologisk. Det förslag som LRF vill se förenklar systemet och leder fram till en fördelningsbar inkomst, se figur 1 nedan. Från den fördelningsbara inkomsten kan företagaren sedan bestämma räntefördelning respektive hur mycket som tas upp som inkomst av näringsverksamhet. Förslaget skulle även öka neutraliteten med hur aktiebolag och dess ägare beskattas.

Figur 1: LRFs Skattebroschyr

Slopas negativ räntefördelning och slopad särskild post

Negativ räntefördelning har som huvudsakligt syfte att hindra att företagaren lyfter in privata skulder i företaget. Såsom många utredningar, till exempel SOU 2020:50 konstaterat, är det i de flesta fall skattemässigt ofördelaktigt att lyfta in privata skulder i företaget. Det skulle dessutom strida mot god redovisningssed och därmed vara i strid med bokföringslagen att göra så. Det bör därför påtalas att lagstiftningen avseende negativ räntefördelning är principiellt felaktig och bör slopas. Slopas reglerna om negativ räntefördelning kan även de komplicerade reglerna avseende särskild post slopas.

Att räntefördelningen baseras på nettotillgångarna vid utgången av beskattningsåret

Idag måste företagaren beräkna ett slags skattemässigt värde för både ingående och utgående balans eftersom räntefördelningen görs på ingående balanser medan expansionsfond beräknas på utgående balanser. Det kan kraftigt förenklas genom att företagaren enbart behöver beräkna utgående balans.

Enhetlig behandling av skatteskulder i kapitalunderlaget

Enligt dagens regelverk ska poster avseende skatter, inklusive latent skatter, hanteras till olika värden. Detta är väldigt ologiskt och godtyckligt. LRF förespråkar att alla poster avseende skatter, inklusive latent skatter, ska hanteras enligt enhetlig princip.

Slopad tillämpningsgräns för positiv räntefördelning

Enligt dagens regelverk får positiv räntefördelning enbart göras ifall kapitalunderlaget överstiger 50 000 kr. Detta gäller även om det finns ett sparat räntefördelningsutrymme. Detta är både ologiskt och godtyckligt. Särskilt om jämförelse görs med aktiebolag där ägaren kan få ränta på inlånat kapital från första kronan samt att delägaren kan ta utdelning ur bolaget enligt schablonregeln. Regeringen har presenterat detta förslag i sin budget, men riksdagen har ännu inte antagit budgeten.

Stockholm den 4 oktober 2024

Oskar Magnusson
Enhetschef
Lantbrukarnas Riksförbund

Martin Mörman
Näringspolitisk skatteexpert
Lantbrukarnas Riksförbund